

„Ūkių tvarumo duomenų tinklas“ (ŪTDT)

Europos Sąjungos (ES) šalyse, įgyvendinant bendrąją žemės ūkio politiką (BŽŪP), nuolat stebima žemės ūkio padėtis, vykdomas ūkininkų veiklos ekonominės ir finansinės būklės monitoringas. Tai padeda daryti Ūkių apskaitos duomenų tinklas (ŪADT, *angl. FADN – Farm Accountancy Data Network*) – ES šalyse unifikuota informacinė sistema, atspindinti prekinę produkciją gaminančių ūkių veiklą. Ši informacinė sistema pradėjo funkcionuoti Europos ekonominėje bendrijoje (EEB) kartu su bendrąja žemės ūkio politika. EEB, atsižvelgdama į steigimo sutartį, Europos Komisijos (EK) siūlymą ir Europos Parlamento nuomonę, kad BŽŪP plėtra reikalauja objektyvios ir visapusiškos informacijos apie įvairių kategorijų ūkių pajamas bei jų ūkinę veiklą, 1965-06-15 priėmė reglamentą Nr. 79/65/EEB dėl Bendrijos tinklo ūkių apskaitos duomenims kaupti sukūrimo. 2009 m. ES Taryba patvirtino naują reglamentą (Council Regulation (EC)) Nr. 1217/2009, kuris pakeitė ankstesnįjį.

Be minėto reglamento, ES ŪADT kūrimą ir plėtojimą nustato 2014 m. liepos 11 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1198/2014 ir 2015 m. vasario 3 d. Komisijos įgyvendinamasis reglamentas (ES) Nr. 2015/220. Pastarasis reglamentas detaliai apibrėžia ūkių atrinkimo į tyrimą taisykles, informacijos šaltinius, produktus ar agreguotas produktų grupes, kurių standartinės produkcijos reikšmės turi būti apskaičiuotos. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2024/1417 2024 m. kovo 13 d., papildantis Tarybos reglamentą (EB) Nr. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1198/2014. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2024/2746 2024 m. spalio 25 d., kuriuo nustatomos Tarybos reglamento (EB) Nr. 1217/2009, įsteigiančio ūkių tvarumo duomenų tinklą ir panaikinančio Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2015/220, taikymo taisyklės.

ŪADT sistemoje kasmet kaupiama apie 100 tūkstančių respondentinių ūkių informacija. Jie atstovauja daugiau kaip 5 milijonus ES ūkių. ŪADT yra pagrindinis duomenų apie pajamų lygį ūkiuose ir valdymo sprendimų žemės ūkio sektoriuje efektyvumą šaltinis.

Priemonės įgyvendinimo laikotarpis: 2025-01-01–2025-12-22.

Priemonės tikslas – pagal bendrai visoms ES valstybėms nustatytus rodiklius sisteminti ir teikti informaciją apie praėjusių metų pajamas, finansinę ir bendrąją situaciją Lietuvos žemės ūkyje.

Veikla. Konsultavimo tarnyba atsakinga už darbą su ūkininkais, respondentinių ūkių atrinkimą pagal VI Žemės ūkio duomenų centro (ŽŪDC) pateiktą respondentinių ūkių atrankos planą, atsižvelgiant į jų tipologiją, sudaro su respondентаis susitarimus dėl duomenų teikimo į ŪADT tinklą, surenka iš respondentinių ūkių ŪADT reikiamus duomenis ir atlieka jų pirminę patikrą, sukauptus respondentinių ūkių duomenis už praeitus metus iki kitų metų birželio 15 d. periodiškai teikia ŽŪDC, naudodamasi ŪADT duomenų analizės rezultatais, konsultuoja tyrime dalyvaujančius respondentes ir parengia individualių rezultatų analizes. Visi duomenys surenkami, laikantis savanoriškumo ir konfidencialumo principų.